Dosarul nr. 2-935/25
2-25035822-12-2-19032025-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

11 noiembrie 2025 **mun. Chişinău**

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător – Olga Boțan
grefier – Cristina Delinschi

cu participarea reprezentantului reclamantei și a reprezentantului pârâtului,

a examinat în şedinţa de judecată publică pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Trattoria” împotriva lui Orlov Artur cu privire la obligarea publicării dezmințirii informațiilor și ștergerea filmulețului,

a constatat :

Argumentele participanților la proces:

La 14 martie 2025 a fost înregistrată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Trattoria” împotriva lui Orlov Artur cu privire la obligarea publicării dezmințirii informațiilor și ștergerea filmulețului.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, SRL „Trattoria” este o companie fondată în anul 2010 ce prestează servicii de alimentație publică în mun. Chișinău, deține o vastă rețea de localuri ce comercializează produse alimentare.

Reclamantul relatează că, recent a devenit cunoscut faptul că, vlogerul Orlov Artur prin intermediul canalului YouTube cu denumirea de „Ем и Плачу”, a inițiat o campanie de defăimare a produselor comercializate de către grupul de restaurante TRATTORIA.

Pârâtul Orlov Artur a postat pe canalul său de YouTube la data de 29.01.2025 un video cu titlul - Trattoria della Nonna | Кислый Обзор, ce conține relatări, pe care reclamantul le consideră false, cu privire la fapte și judecăți de valoare fără substrat factologic suficient despre produsele alimentare livrate de restaurantul TRATTORIA, ce lezează grav reputația profesională a companiei și a lucrătorilor restaurantului.

Menționează reclamantul că Orlov Artur menționează în video-ul respectiv, în lipsa unor constatări oficiale credibile, anumite relatări false și defăimătoare, precum că:

- Pizza Roastbeef „кислая, также кислый пармезан, зеленуха, мясо тоже кислое, соус кислый, пицца кисляшка; кислое выходит на первое место”;

Reclamantul atrage atenția că Pizza Romană sub Roastbeef comercializată de SRL „Trattoria” nu conține ingrediente ce ar determina eventual senzație și percepție de gust acru a acestui produs.

Mai indică reclamantul că, la degustarea produsului Zeamă, ce este livrat cu adaos de borș acru, plasat aparte în caserolă, Orlov Artur cu dispreț și într-o manieră defăimătoare

sugerează că borșul acru este detestabil din motiv că este acru, chiar dacă borșul acru prin natura și specificul sau are această particularitate, adică este acru.

Partea reclamantă relatează și despre faptul că, la degustarea produsului „Frigărui de porc", acesta din start zice că gustul nu-i place, culoarea tot nu-i place, respectiv concluzionează că carnea este crudă și veche. Faptul că nu-i convine gustul produsului aceasta semnifică opinia sa personală, și nicidecum nu poate duce la expunerea unor relatări false și defăimătoare despre starea produsului, care poate fi stabilită doar în cadrul unei examinări de laborator, și nicidecum vizual.

Reclamantul exclude aceste suspiciuni expuse asupra produsului respectiv, având în vedere că restaurantul Trattoria deține toate autorizațiile necesare și certificatele de conformitate și proveniență a mărfii, iar examinarea produselor are loc periodic în baza contractelor de laborator semnate cu Centrul de Sănătate Publică.

Mai indică reclamantul că chiar și în video-ul postat se vede clar că carnea este pregătită bine, conform rețetei, are culoare specifică unui produs pregătit la grătar, care nu poate fi crud.

Cu referire la produsul Babă Neagră, accentuează reclamantul că este un desert tradițional al bucătăriei moldovenești, popular în regiunile de nord ale Republicii Moldova. Preparatul se distinge prin culoarea sa intensă, textura poroasă și gustul moale, asemănător cu o budincă caramelizată.

Menționează reclamantul că, la despachetarea și vizualizarea acestui produs, Orlov Artur într-o manieră absolut cinică și cu un zâmbet batjocoritor, fără să guste din produs a utilizat expresii verbale necenzurate, cu caracter injurios, după care acesta spune că produsul nu este babă neagră ci un chec, și mai bine ar fi redenumit în nonna neagră. Afirmații considerate de reclamant ca fiind aluzii infantile și discriminatorii care de fapt reprezintă o insultă la adresa companiei fiindcă în terminologia limbii italiene nu există așa denumire de produs ca nonna neagră.

Reclamantul explică că despre acest produs nu se putea spune că este un Chec deoarece el nu conține gluten, fapt despre care este indicat și în descrierea acestuia, iar checul este un produs gătit din făină care conține gluten. Structura produsului cu gluten este diferită de structura produsului fără gluten, iar ca proces tehnologic este mult mai complicat de pregătit așa un produs fără gluten.

Notează reclamantul că la despachetarea produsului „Meniu avantajos № 4" a fost calculat gramajul în corespundere cu cel indicat pe site-ul companiei, de unde rezultă că în gramajul total trebuia să figureze și gramajul ciorbei de 100 grame care nu a fost comandată și cântărită de vloger, de aici apare și deferența la cântar, pe care acesta a prezentat-o în mod fals, fiind acuzată pe nedrept compania. Legat de celelalte produse cântărite consideră reclamantul că, la fel au fost calculate în mod eronat, cu un cântar care nu poate fi verificat metrologic.

În opinia reclamantului, prin răspândirea unor astfel de afirmații defăimătoare și relatări false despre produsele livrate de compania SRL „Trattoria", are loc de fapt lezarea reputației profesionale a companiei și denigrarea intenționată a imaginii per general.

În drept reclamantul face trimitere la art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Indică reclamantul că, prin cerere prealabilă expediată prin poștă pârâtului a solicitat dezmințirea informațiilor defăimătoare, înștiințare care nu a fost reclamată de la poștă de către pârât, fiind returnată expeditorului la data de 03 martie 2025. Iar, potrivit art. 106 alin. 2) din CPC, persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural.

Relatează reclamantul că pe adresa de email a pârâtului la data de 17 februarie 2025 a fost expediată cererea prealabilă la care acesta nu a reacționat nici într-un fel.

Menționează că potrivit pct. 11 din Hotărârea nr. 7 din 24.12.2012 a Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi ale Legii cu privire la libertatea de exprimare se expun următoarele clarificări, răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: rectificarea sau dezmințirea informației; repararea prejudiciului moral și material cauzat.

Notează reclamantul că articolul 26 din Legea cu privire la libertatea de exprimare se referă la „dezmințire" ca cea mai importantă formă de restabilire a dreptului lezat, însă instanțele urmează să facă distincție între dezmințire, replică, rectificare și exprimarea scuzelor, excepție fac doar situațiile stipulate la art. 28 alin. (1) din această lege.

Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care informația răspândită cumulează toate cele trei condiții enumerate în alin. (2) al art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, și anume: dacă informația este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

Prin prisma art. 2 din lege, dezmințirea este definită ca o infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realității, iar rectificarea ca o corectare benevolă, din proprie inițiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greșit.

Reclamantul indică că, rectificarea poate fi efectuată doar benevol și doar pînă la admiterea acțiunii, ea nu poate fi dispusă de judecător prin hotărîre. Prin hotărîre se va dispune doar dezmințirea informației. La stabilirea prejudiciului material vor fi aplicate prevederile Codului civil, iar la compensarea prejudiciului moral se vor aplica prevederile art.29 din Legea cu privire la libertatea de exprimare. În cazul în care, după finalizarea examinării cauzei de către prima instanță, va persista un dubiu rezonabil cu privire la existența și cuantumul prejudiciului moral, instanța de judecată va acorda o compensație în mărime de un leu reieșind din prevederile art.25 din lege.

Persoana lezată poate solicita compensarea prejudiciului moral fără solicitarea de a fi făcută o dezmințire sau rectificare, însă în cererea de chemare în judecată trebuie să fie indicată informația lezantă, iar instanța de judecată urmează să stabilească dacă sînt întrunite condițiile specificate în alin. (2) al art. 7 din lege.

Atrage atenția reclamantul asupra faptului că pârâtul Orlov Artur anterior a mai comis acțiuni similare de lezare a reputației profesionale împotriva altor companii, și anume VITAFOR SRL prin relatările false și defăimătoare cu privire la fapte, pentru care a fost obligat prin Hotărârea din 08 august 2024 în dosarul nr. 2-16828/2023, devenită ulterior definitivă să expună dezmințiri, adică pârâtul nu este la prima abatere în ce privește răspândirea relatărilor false despre companii.

Reclamantul indică că relatările lui Orlov Artur lansate prin intermediul canalului de YouTube cu denumirea de „Ем и Плачу" lezează grav reputația profesională a companiei SRL „Trattoria", au un caracter defăimător și nu se bazează pe un substrat factologic suficient, acestea, fiind niște relatări false, în temeiul art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Solicită :

1. Obligarea pârâtului să publice dezmințirea informațiilor defăimătoare, prin aceeași modalitate sau prin orice alt mijloc care ar face cunoscută dezmințirea informației defăimătoare persoanelor cărora a fost răspândită informația pe canalul de youtube și tiktok „Ем и Плачу", telegram etc. cu următorul text:

„Titularul conturilor de youtube și tiktok „Ем и Плачу”, dezminte relatările false și defăimătoare cu privire la fapte, expuse și răspândite pe 25.01.2025 pe site-ul youtube.com în articolul întitulat Trattoria della Nonna | Кислый Обзор, prin care neîntemeiat am afirmat despre:

Pizza Roastbeef „кислая, также кислый пармезан, зеленуха, мясо тоже кислое, соус кислый, пицца кисляшка; кислое выходит на первое место”;

despre frigărui de porc că este crud și carnea veche;

despre babă neagră că este Chec și trebuie să fie redenumită în nonna neagră;

despre borșul acru că este neplăcut că este acru;

despre Meniu avantajos nr. 4 că nu corespunde gramajul produselor.

Confirm că aceste relatări cu privire la fapte sunt false și nu au nici o bază factologică”

2. Obligarea pârâtului să șteargă filmulețul întitulat - Trattoria della Nonna | Кислый Обзор de pe canalul youtube „Ем и Плачу”.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului SRL „Trattoria”, avocatul Guzun Radu s-a prezentat, a susținut cererea de chemare în judecată, a solicitat admiterea acesteia integral.

Reprezentantul pârâtului Orlov Artur, avocatul Burea Olga, s-a prezentat, nu a recunoscut cererea de chemare în judecată, a solicitat respingerea acesteia integral şi încasarea de la reclamant a cheltuielilor de judecată.

Pârâtul Orlov Artur, fiind legal citată despre data, ora și locul ședinței de judecată, nu s-a prezentat.

Aprecierea instanței:

Audiind reprezentantul reclamantului şi reprezentantul pârâtului, examinând materialele cauzei, raportându-le per ansamblu prevederilor legale pertinente speței, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Trattoria” este neîntemeiată și urmează a fi respinsă integral din următoarele considerente.

Conform art.5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În acord cu art.27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată conform prevederilor art.122 alin. (1) din Codul de procedură civilă circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar conform prevederilor art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art.240 alin.(1) și (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Articolul 10 din CEDO garantează că, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Conform art. 10 din CEDO se protejează nu numai conținutul informațiilor și ideilor, ci și forma în care acestea sunt exprimate a se vedea cauza (Nikula vs Finlanda, 2002).

Deopotrivă, libertatea de exprimare este consfințită și de art. 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Dreptul la libertatea de exprimare reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăți democratice, una dintre condițiile de bază pentru progresul și dezvoltarea oricărei persoane. Astfel, art. 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor" sau „ideilor" inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere, fără de care nu poate exista o „societate democratică". Aceasta înseamnă că orice „formalitate", „condiție", „restricție" sau „penalitate" impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

În accepțiunea art. 32 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

Conform art.43 alin.(1) din Cod Civil, în condițiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viață, la sănătate, la integritate fizică și psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate și reputație profesională, la propria imagine, la respectarea vieții intime, familiale și private, la protecția datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei și corpului său după deces, precum și la alte asemenea drepturi recunoscute de lege.

Art.1 alin. (1) a Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, stabilește că prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare,

precum şi un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie ale persoanei.

Potrivit art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, termenii și expresiile utilizate în prezenta lege au următoarele semnificații:

defăimare – răspîndire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei;

răspîndire a informaţiei – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptînd persoana lezată);

informaţie – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine;

fapt – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită;

judecată de valoare – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit;

judecată de valoare fără substrat factologic suficient – judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate;

injurie – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenţionat persoana şi care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică;

cenzură – denaturare nejustificată a materialului jurnalistic sau interzicere nejustificată de a răspîndi anumite informaţii de către conducerea mass-mediei; orice manifestare a autorităţilor publice sau a persoanelor care exercită funcţii publice de ingerinţă în activitatea editorială a mass-mediei sau a angajaţilor acesteia ori de împiedicare a tirajării sau a răspîndirii informaţiei;

informaţie despre viaţa privată şi de familie – orice informaţie, inclusiv imagine, privind viaţa familială, viaţa la domiciliu, corespondenţa şi conţinutul ei, sănătatea şi defectele fizice, orientarea şi viaţa sexuală, precum şi comportamentul persoanei, în condiţiile în care persoana contează, în mod rezonabil, pe intimitate;

interes public – interes al societăţii (şi nu simpla curiozitate a indivizilor) faţă de evenimentele ce ţin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau faţă de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societăţii sau al unei părţi a ei;

persoană care exercită funcţii publice – persoană fizică care exercită atribuţiile puterii publice (executive, legislative ori judecătoreşti) sau persoană juridică ce prestează servicii de utilitate publică, sau persoană fizică care administrează persoana juridică ce prestează servicii de utilitate publică ori subdiviziuni ale acesteia;

persoană publică – persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziţiei sociale sau altor circumstanţe, trezeşte interesul public;

document al autorităţii publice – act emis de o autoritate publică sau de o persoană care exercită atribuţiile puterii publice;

comunicat al autorităţii publice – relatare făcută publică de o autoritate publică sau, în numele acesteia, de o persoană care exercită atribuţiile puterii publice;

mass-media – mijloc de informare în masă, tipărit sau electronic, precum şi jurnalistul;

investigaţie jurnalistică – cercetare rezonabilă a faptelor de către mass-media pentru realizarea unui material jurnalistic;

rectificare – corectare benevolă, din proprie iniţiativă sau la cerere, a faptelor care au fost prezentate greşit;

dezminţire – infirmare a relatărilor defăimătoare cu privire la fapte care nu corespund realităţii;

replică – răspuns al persoanei lezate la opiniile exprimate într-un material răspîndit de mass-media;

scuze – declaraţie prin care persoana îşi exprimă regretul pentru injurie sau pentru informaţii despre viaţa privată şi de familie;

discurs care incită la ură – orice formă de exprimare care provoacă, propagă, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul sau alte forme de ură fondate pe intoleranţă.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) - (3) ale Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrîngeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

Reieșind din prevederile legale elucidate supra, instanța de judecată determină că libertatea la exprimare cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei.

Se înțelege că onoarea este un sentiment complex, determinat de percepția pe care fiecare persoană o are despre demnitatea sa, în timp ce reputația înseamnă felul în care o persoană este considerată în societate și este dobândită prin modul exemplar în care persoana se comportă în societate.

Exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Analizând cerințele reclamantului SRL „Trattoria” expuse în cererea de chemare în judecată, instanța constată că acestea sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, pentru următoarele circumstanțe.

Conform art. 21 Cod Civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

Potrivit art. 171 alin. (1) și (2) Cod Civil, persoana juridică este subiectul de drept constituit în condițiile legii, având o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu și distinct, afectat realizării unui anumit scop conform cu legea, ordinea publică și bunele moravuri. Persoană juridică poate să dobîndească şi să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale şi personale nepatrimoniale, să-şi asume obligaţii, poate fi reclamant şi pîrît în instanţă de judecată.

Astfel, reieșind din prevederile legale enunțate supra, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității.

În același timp, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, libertatea expresiei, așa cum este garantată în Articolul 10 § 1, constituie unul dintre fundamentele esențiale ale unei

societăți democratice și una dintre condițiile de bază pentru progresul acesteia (Lingens v. Austria, 8 iulie 1986, § 41, seria A, nr. 103), iar prin Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, (în continuare Lege), a fost instituit mecanismul la nivel național prin care se garantează, exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

În același timp, libertatea de exprimare este consfințită și de articolul 10 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, care în § 1 statuează că orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare.

Dreptul la libertatea de exprimare reprezintă unul dintre pilonii de bază ai unei societăți democratice, una dintre condițiile de bază pentru progresul și dezvoltarea oricărei persoane.

Astfel, articolul 10 din Convenție se aplică nu doar în cazul „informațiilor" sau „ideilor" inofensive, care sunt percepute favorabil sau care atrag indiferență, ci și în cazul informațiilor și ideilor care șochează, deranjează sau ofensează statul sau o parte din populație. Acestea sunt cerințele pluralismului, ale toleranței și ale gândirii libere (broadmindedness), fără de care nu poate exista o „societate democratică". Aceasta înseamnă că orice „formalitate", „condiție", „restricție" sau „penalitate" impusă în această privință trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (cauza Handyside v. Regatul Unit, hotărârea din 7/12/1976, § 49).

În cauza Sokolowski v. Polonia, hotărârea din 29/03/2005, § 44, Curtea a subliniat că fiecare persoană decide modalitatea în care își exprimă gândurile în vederea atingerii scopurilor urmărite, deoarece art. 10 din Convenție protejează atât manifestarea, cât și transmiterea și recepționarea mesajului respectiv. Continuând șirul logic al ipotezei descrise, instanța de judecată învederează că art. 10 din Convenție oferă o protecție largă presei, care acoperă și măsurile provizorii de a înceta, chiar și temporar, publicarea materialelor jurnalistice.

Reputația profesională reprezintă reflectarea calităților profesionale ale persoanei în conștiința socială, însoțită de aprecierea pozitivă a societății. Respectiv, orice atingere adusă demnității și reputației persoanei, o expune pe aceasta excluderii într-o măsură mai mare sau mai mică din sfera relațiilor sociale, iar lezarea onoarei presupune că persoana simte schimbarea opiniei societății despre sine.

Potrivit art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23.04.2010, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie. Persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Persoana lezată prin răspîndirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii: a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau

nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Nimeni nu poate fi tras la răspundere pentru stilul umoristic şi satiric dacă prin folosirea acestuia nu se induce în eroare publicul în privinţa faptelor.

Instanța remarcă că, scopul Legii nr. 64 din 23.04.2010 privind libertate de exprimare, constă, *inter alia*, și în a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale ale persoanei.

Iar, în conformitate cu dispozițiile art. 24 alin.(1) din Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat.

La fel, în practica sa, CtEDO a făcut distincție între declarațiile de fapt și judecățile de valoare. Existența faptelor poate fi demonstrată, în timp ce adevărul judecăților de valoare nu este susceptibil probațiunii. Cerința de a dovedi adevărul unei judecăți de valoare este imposibil de îndeplinit și încalcă însăși libertatea de opinie, care este o parte fundamentală a dreptului garantat de articolul 10 (cauza Jerusalem v. Austria, nr. 26958/95, § 42, ECHR 2001- II). Totuși, chiar atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei ingerințe poate depinde de faptul dacă există un substrat factologic suficient pentru declarația contestată, deoarece chiar și o judecată de valoare fără nici un substrat factologic care s-o susțină poate fi excesivă (cauza De Haes and Gijsels v. Belgium, § 47; Oberschlick v. Austria nr. 2).

Așadar, reieșind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la libertatea de exprimare raportată la dreptul la respectarea propriei imagini, demnități, reputații profesionale, instanța de judecată reține că urmează a fi stabilit: 1) dacă declarațiile respective ale pârâtului constituie fapte (afirmații) sau judecăți de valoare; 2) în cazul în care declarațiile respective au constituit judecăți de valoare dacă acestea au avut un substrat factologic suficient. Anume în aceste circumstanțe va fi posibil de stabilit dacă a fost respectat un just echilibru între drepturile participanților și dacă, la caz, o eventuală restrângere a dreptului la exprimare a pârâtului este necesară într-o societate democratică (fiind prezente condițiile de prevedere de lege a constrângerii și scopul legitim).

În acest sens, instanța de judecată menționează că la judecarea acestor categorii de litigii, instanțele de judecată trebuie să țină cont de specificul noțiunii de „judecată de valoare”, care prezumă că persoana nu poartă răspundere pentru părerea expusă în privința unor evenimente, circumstanțe etc., veridicitatea cărora este imposibil de a se demonstra. Respectiv urmează a face o distincție clară între fapte și judecăți de valoare.

Conform art. 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, judecata de valoare este definită ca o opinie, un comentariu, o teorie sau o idee care reflectă atitudinea față de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit. Judecată de valoare fără substrat factologic suficient reprezintă judecată de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată până la falsitate. Cerința de a dovedi veridicitatea judecăților de valoare este imposibil de a fi îndeplinită, deoarece adevărul afirmațiilor ce constituie judecăți de valoare nu poate fi dovedit, iar invocarea probei veritații în acest caz ar constitui o încălcare a libertății de exprimare, parte fundamentală a dreptului asigurat de art. 10 din Convenția Europeană (pct. 61 din Hotărârea CEDO din 21.12.2004 - cazul Busuioc c.

Moldovei, cazul Jerusalem c. Austriei nr.26958/95, pct.42). Totodată, chiar și atunci când o declarație constituie o judecată de valoare, proporționalitatea unei imixtiuni poate depinde de faptul dacă există o bază faptică suficientă pentru declarația respectivă, deoarece chiar și o judecată de valoare, cu o bază faptică care s-o sprijine, poate fi excesivă (Hotărârea CEDO din 01.07.1997 pronunțată în cazul Obershlik c. Austriei).

Totodată, în litigiile din această categorie, urmează a se ține seama și de tonul echilibrat al informației difuzate în presă sau în altă modalitate, limbajul moderat utilizat, de convingerea că informația a fost difuzată cu bună-credință și în concordanță cu principiile jurnalismului ce implică responsabilități (Hotărârea CEDO din 23.10.2007, cazul Flux și Samson c. Moldovei; Hotărârea CEDO din 11.10.2005, cazul Savițchi c. Moldovei).

Caracterul defăimător al informației nu se prezumă. Acest fapt trebuie dovedit de reclamant conform prevederilor art. 24 alin. (1) lit. b) din Legea privind libertatea de exprimare.

De regulă, defăimătoare sunt considerate acele informații care relatează despre încălcarea legilor și a normelor de conviețuire (normele morale), și astfel fac ca persoana să fie condamnată moral de opinia publică sau de unii indivizi în particular. Legislatorul nu concretizează care sunt informațiile defăimătoare.

La determinarea caracterului defăimător al informației, urmează a se reține că unele informații pot fi calificate atât ca defăimătoare, cât și lipsite de acest caracter, în funcție de modul de percepere, de aprecierea subiectivă, de situația concretă, de context, de persoanele în rândul cărora este răspândită informația.

„Defăimarea” este un fenomen relativ, stabilirea acesteia necesită o examinare minuțioasă, analiza riguroasă a argumentelor părților. În cazul existenței unor dubii rezonabile cu privire la caracterul defăimător al informației, situația se va interpreta împotriva restricționării libertății de exprimare conform art. 25 alin. (6) din Legea privind libertatea de exprimare.

În conformitate cu art.24, alin. (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010, pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

Potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, interesul public este definit ca fiind interes al societății față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei.

În același timp, în corespundere cu art.6, alin. (2) din Legea nr.64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

Potrivit art.25 alin. (2) din Legea nr.64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public.

În corespundere cu art.240 alin. (3) CPC instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Din probatoriul administrat în speță instanța de judecată a stabilit că la data de 29 ianuarie 2025, pârâtul Orlov Artur a publicat pe canalul său de YouTube intitulat „Ем и Плачу” un

material video cu denumirea „Trattoria della Nonna | Кислый Обзор”, în care sunt expuse relatări și opinii referitoare la produsele alimentare livrate de restaurantul TRATTORIA.

În cadrul acestui material video, Orlov Artur afirmă, în esență, următoarele:

- referitor la produsul Pizza Roastbeef, susține că aceasta este „acră”, menționând că parmezanul, verdeața, carnea și sosul ar fi, de asemenea, acre, concluzionând că „pizza este acră”, iar gustul acru ar prevala;
- în procesul degustării produsului Zeamă, sugerează că borșul acru este detestabil anume din cauza gustului acru;
- la degustarea produsului „Frigărui de porc”, declară că nu îi place gustul, culoarea acestuia, concluzionând că ar fi vorba despre carne crudă și veche;
- cu referire la produsul Babă Neagră, fără a-l gusta, utilizează expresii verbale necenzurate, cu caracter injurios, afirmând ulterior că produsul nu ar fi babă neagră, ci un chec, sugerând că ar trebui redenumit în „nonna neagră”;
- la despachetarea produsului „Meniu avantajos nr. 4”, reclamantul indică faptul că gramajul calculat de el nu ar corespunde cu cel declarat pe site-ul companiei reclamante.

Pretinzând caracterul fals și defăimător al informației postate la data de 29 ianuarie 2025, reclamantul SRL „Trattoria” a expediat cerere prealabilă la adresa de domiciliu a pârâtului Orlov Artur (f.d. 13-16), potrivit căreia a solicitat dezmințirea informației false și defăimătoare, cererea prealabilă nu a fost reclamată de către pârât, plicul fiind restituit reclamantului la 27 februarie 2025 (f.d. 17).

Cererea prealabilă a fost expediată și la adresa de email a pârâtului la data de 17 februarie 2025, însă pârâtul nu a dat curs acesteia (f.d.18).

Considerând că, pârâtul Orlov Artur la 29 ianuarie 2025 a plasat în spațiul on-line postarea video cu denumirea „Trattoria della Nonna | Кислый Обзор” prin care a răspândit în privința reclamantului informații defăimătoare, care îi lezează reputația profesională, s-a adresat cu acțiune în judecată, prin care a solicitat: obligarea pârâtului să publice dezmințirea informațiilor defăimătoare, prin aceeași modalitate sau prin orice alt mijloc care ar face cunoscută dezmințirea informației defăimătoare persoanelor cărora a fost răspândită informația pe canalul de youtube și tiktok „Ем и Плачу”, telegram etc. cu obligarea pârâtului să șteargă filmulețul întitulat - Trattoria della Nonna | Кислый Обзор de pe canalul youtube „Ем и Плачу”.

Instanța de judecată reține că, în interpretarea sistemică a art. 32 din Constituția Republicii Moldova, Codului civil și a Legii nr. 64/2010 privind libertatea de exprimare, reputația profesională reprezintă aprecierea socială pozitivă de care se bucură o persoană fizică sau juridică în legătură cu activitatea sa profesională, formată în baza percepției publice asupra: competenței, integrității, corectitudinii, seriozității și modului de exercitare a atribuțiilor profesionale.

Aceasta constituie o valoare nematerială și un drept personal nepatrimonial, protejat de lege, care reflectă: credibilitatea profesională a persoanei, încrederea de care aceasta se bucură în mediul profesional și social, prestigiul dobândit prin activitatea desfășurată.

Spre deosebire de onoare – care ține de percepția internă a propriei demnități și demnitate – care reflectă valoarea intrinsecă a persoanei, reputația profesională are un caracter extern și constă în modul în care persoana este percepută de terți în contextul exercitării profesiei sau activității economice.

În cazul persoanei juridice, reputația profesională se materializează în: imaginea comercială, credibilitatea pe piață, încrederea partenerilor, percepția publică privind corectitudinea activității sale.

Astfel, instanța reține că, reputația profesională reprezintă aprecierea socială de care se bucură o persoană fizică sau juridică în legătură cu activitatea sa profesională, exprimată prin nivelul de încredere, credibilitate și prestigiu dobândit în mediul profesional și în societate, constituind o valoare nematerială protejată de lege împotriva informațiilor false sau defăimătoare.

Persoana a cărei reputație profesională a fost lezată este în drept să recurgă la apărarea ei, să ceară dezmințirea acelor informații, dacă nu corespund realității.

Cu referire la judecățile de valoare fără substrat factologic suficient, reieșind din definiția dată de Legea cu privire la exprimare, acestea sunt judecăți de valoare care se bazează pe fapte care nu au avut loc sau pe fapte care au avut loc, dar a căror expunere este denaturată pînă la falsitate. Iar, judecățile de valoare sunt opinii, comentarii, teorii sau idei care reflectă atitudinea față de un fapt, a căror veridicitate este imposibil de dovedit.

Deci, în societatea democratică publicul, inclusiv pârâtul Orlov Artur este liber să-și expună opinia în privința serviciului/mâncării care i-au fost oferite de către reclamant.

Potrivit art.2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, judecată de valoare reprezintă opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; interesul public este definit ca fiind interes al societății față de evenimentele ce țin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau față de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societății sau al unei părți a ei.

Conform art.6, alin. (2) din Legea nr.64 din 23.04.2010, apărarea onoarei, demnității sau reputației profesionale nu poate prevala asupra libertății publicului de a primi informații de interes public.

Potrivit art.25 alin. (2) și (3) din Legea nr.64 din 23.04.2010, orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de interes public sau curiozitate se interpretează în folosul acordării statutului de interes public. Orice dubiu rezonabil cu privire la acordarea statutului de judecată de valoare sau relatare cu privire la fapte se interpretează în favoarea acordării statutului de judecată de valoare.

Într-o altă ordine de idei, dreptul la libertatea opiniilor și exprimării este tratat într-un articol distinct, art.10, din CEDO, care statuează că „orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere“.

De altfel, informațiile pretinse de reclamant ca fiind defăimătoare instanța de judecată le califică ca fiind judecăți de valoare care vin să informeze publicul, însă care nu ating un prag de gravitate, încât instanța de judecată să intervină în libertatea de exprimare garantată în acest sens.

Or, deși apărarea onoarei, a demnității și reputației profesionale sunt valori protejate de lege, totuși în sensul alin. (2) al articolului dat, acest fapt nu înseamnă că ele din start prevalează asupra libertății publicului de a primi informații de interes public, norma respectivă urmând a fi interpretată prin prisma tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv art.10 al Convenției Europene.

Totodată, motivele invocate de reclamant coroborate cu interesul public al informației postate pe canalul de YouTube din speță nu întrunesc condițiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezmințire, reținând că prin postarea informației nu au fost realizate decât judecăți de valoare.

Mai mult, decât atât, pârâtul în calitate de titular al dreptului la libera exprimare și-a expus opinia asupra mâncării care i-a fost oferite.

Cu referire la pizza Roastbeef, din conținutul materialului video rezultă că pârâtul a afirmat, în esență, că produsul i se pare acru și că gustul nu este pe placul său.

Afirmațiile pârâtului privind gustul produsului reprezintă judecăți de valoare, întrucât reflectă o percepție gustativă personală („mie mi se pare acră", „nu-mi place"). Acestea nu constituie afirmații de fapt verificabile și nu implică acuzații privind calitatea sau siguranța produsului.

Percepția gustului este, prin natura sa, subiectivă, iar exprimarea nemulțumirii în calitate de consumator nu poate fi calificată drept defăimare.

Cu referire la zeamă, pârâtul a menționat că „borșul acru este acru".

Interpretarea reclamantului potrivit căreia această afirmație ar fi fost făcută cu dispreț este pur subiectivă și nu se bazează pe elemente obiective. Or, afirmația nu conține termeni ofensatori și nu exprimă o atitudine de batjocură, ci doar o impresie personală asupra gustului produsului.

În materialul video apare afirmația că „carnea este crudă", însă aceasta a fost exprimată de colegul pârâtului, nu de Orlov Artur.

Conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 64/2010, răspunderea pentru defăimare revine autorului afirmației. În lipsa calității de autor, aceste declarații nu pot fi imputate pârâtului.

În ceea ce privește afirmația pârâtului că „carnea este veche", aceasta reprezintă o opinie subiectivă exprimată în contextul degustării și nu o constatare factuală verificabilă.

Cu referire la desert, a se menționa că, observațiile potrivit cărora produsul ar fi un „chec" și nu „babă neagră" reprezintă o opinie subiectivă, exprimată urmare a degustării produsului, motiv pentru care nu pot fi considerate ca defăimare.

Cu referire la „Meniu avantajos nr. 4", pârâtul a constatat, prin cântărire, că gramajul nu corespunde celui indicat de reclamant. Reclamantul nu a prezentat probe care să demonstreze contrariul, iar sarcina probei revine reclamantului.

Drept urmare, afirmațiile pârâtului constituie judecăți de valoare rezultate din experiența directă de consum și nu pot fi verificate prin probe. În lipsa demonstrării caracterului fals și defăimător, acestea nu întrunesc condițiile prevăzute de art. 7 din Legea nr. 64/2010.

Exprimarea unor opinii critice privind produse sau servicii se încadrează în limitele libertății de exprimare garantate de art. 32 din Constituția Republicii Moldova și art. 10 CEDO.

Prin urmare, afirmațiile nu întrunesc condițiile prevăzute de art. 7 alin. (4) din Legea nr. 64/2010 pentru a fi considerate judecăți de valoare defăimătoare, iar pretențiile reclamantului sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Or, subiectul comentat de pârât vizează un interes public general – calitatea mâncării livrate de reclamant și opinia acestuia în privința gustului, fapt care conferă întâietate dreptului la libera exprimare față de dreptul privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Prin urmare, raportând cele expuse la circumstanțele cauzei, reputația profesională a reclamantului nu a fost prejudiciată prin acțiunile lui Artur Orlov, care și-a expus opinia personală în privința gustului mâncării livrate de reclamant, iar ingerința în dreptul pârâtului în libertatea de exprimare nu este necesară într-o societate democratică.

CtEDO notează cu această ocazie că libertatea de exprimare constituie una din fundamentele esențiale ale societății democratice și una din condițiile de bază ale progresului ei și a realizării fiecărei persoane.

Aceasta acoperă nu doar „informațiile" sau „ideile" favorabile și inofensive, ci și celor ce ofensează, șochează sau deranjează (Handyside v. Regatul Unit, ibidem, § 49; Jersild v.

Danemarca, ibidem, § 37), iar restricțiile discursului politic sau a dezbaterilor pe chestiuni de interes public sunt foarte limitate (Surek v. Turcia (nr.1) [GC], hot. 08 iulie 1999, § 61).

În aceste împrejurări, informațiile pretinse defăimătoare de către reclamant reprezintă judecăți de valoare, care nu necesită un substrat factologic, caz în care acestea nu pot avea ca efect limitarea dreptului la exprimare, ceea ce nu justifică soluția instanței de fond de admitere a acțiunii.

Drept urmare, în circumstanțele descrise mai sus, nu se poate determina reținerea relei-credințe a pârâtului, afirmațiile acestuia, în sine, constituind o judecată de valoare, a cărei veridicitate nu poate și nu trebuie demonstrată, expunerea opiniei publice fiind o caracteristică esențială a unei societăți democratice, totodată, reclamantul nu a dovedit în conformitate cu prevederile art. 24 din Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare că, judecata de valoare formulată de autor nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

În această ordine de idei, raportând circumstanțele de fapt ale speței la prevederile marjei de apreciere a testului de proporționalitate care necesită o punere în balanță a dreptului la respectarea dreptului la libertatea de exprimare a pârâtului, instanța consideră că nu sunt temeiuri de a admite solicitările reclamantului din prezenta acțiune și nu pot fi reținute și se resping afirmațiile reprezentantului reclamantului precum că pârâtul a răspândit o informație defăimătoare total falsă despre reclamant, deoarece natura defăimătoare al informațiilor nu se prezumă, acest fapt trebuie dovedit conform art.24 din Legea privind libertatea de exprimare.

Ca urmare, reieșind din art. 122 alin.(3) Cod de procedură civilă, art. 9 al Legii nr. 64, probele enunțate supra nu sunt determinante, motiv din care se respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Caracterul defăimător al declarațiilor pârâților nu poate fi prezumat, aceste circumstanțe fiind necesar a fi dovedite de reclamant în condițiile articolelor 7 și 24 alin. (1) din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Având în vedere că, pretenția privind constatarea lezării reputației profesionale a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, iar pretențiile privind obligarea dezmințirii informației defăimătoare și ștergerea filmulețului, sunt subsecvente, instanța conchide asupra necesității de a le respinge, or, acestea se admit doar în cazul temeiniciei pretențiilor principale.

Totodată, instanța de judecată va admite solicitarea pârâtului privind compensarea cheltuielilor de judecată și anume, încasarea de la SRL „Trattoria” în beneficiul lui Orlov Artur suma de 8000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru asistență juridică.

Or, în conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu art.1 al Legii cu privire la avocatură, profesia de avocat este exercitată de persoane calificate și abilitate, conform legii, să pledeze și să acționeze în numele clienților lor, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții lor. Profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonomă, în condițiile prezentei legi și ale statutului profesiei de avocat. Activitatea avocatului nu este activitate de întreprinzător.

Astfel, acordarea asistenței juridice, nu este activitate de întreprinzător și se efectuează de avocat, care are licență care î-i acordă dreptul de a practica avocatura, a acorda asistență juridică și a încheia contracte de asistență juridică.

Conform art. art.60,63 ale Legii cu privire la avocatură, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern. Munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă. Cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Potrivit art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Astfel, instanța de judecată reține că avocatul Olga Burea a participat în ședințele de judecată în baza mandatului, eliberat de către Cabinetul avocatului Olga Burea (f.d.29), reprezentând interesele pârâtului, ultima este avocat, are licență de acordare a asistenței juridice, eliberată conform prevederilor Legii cu privire la avocatură.

Reieșind din prevederile art. 90 lit. (i) CPC al RM, din cheltuieli de judecare a pricinii fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Potrivit recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică aprobate prin Hotărârea nr.19-02/27.05.2022 a Consiliului Uniunii Avocaților din 27.05.2022, în continuare recomandări, la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont și de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță.

Mai mult decât atât, pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților, copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată; b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Potrivit recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică aprobate prin decizia nr.2 a Consiliului Uniunii Avocaților din 30.03.2012, în continuare recomandări, la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont și de complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță.

Astfel, instanța de judecată va admite cerința pârâtului privind încasarea sumei achitate pentru asistența juridică acordată de către avocatul Olga Burea în mărime de 8000,00 lei, considerându-le reale, rezonabile, corespunzătoare prevederilor normei menționate, având în

vedere complexitatea și caracterul acțiunii supusă judecății, durata examinării pricinii civile. În confirmarea achitării plății avocatului a fost prezentat ordinul de plată seria DAA din 69281329 (f.d.47).

În conformitate cu art. art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată –

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Trattoria” împotriva lui Orlov Artur cu privire la obligarea publicării dezmințirii informațiilor și ștergerea filmulețului, ca neîntemeiată.

Se încasează de la SRL ”Trattoria” în beneficiul lui Orlov Artur suma de 8000 (opt mii,00) lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru asistență juridică.

Hotărârea cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, de la momentul pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecător ***Olga Boțan***

Copia corespunde originalului,
Judecător ***Olga Boțan***